

УДК 687.01+687.1:391(519)

**ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕКТОНІКИ ФОРМИ ЧОЛОВІЧОГО ІСТОРИЧНОГО
КОСТЮМУ КОРЕЇ ДИНАСТІЇ ЧОСОН З МЕТОЮ ПРОЕКТУВАННЯ
КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ****Пушкарьова М. Д., Ніколаєва Т. І., Ніколаєва Т. В.**

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета. Дослідження тектонічної структури чоловічого історичного костюма Кореї династії Чосон з метою розробки сучасної колекції одягу для чоловіків.

Методика. Методи дослідження та класифікації історичними джерелами; соціологічні дослідження; системно-структурний та морфологічний аналіз форми історичного костюма.

Результати. Розробка колекції сучасного чоловічого костюма з вдосконаленими тектонічними характеристиками форми.

Наукова новизна. Запропоновано метод розробки сучасної чоловічої колекції з використанням тектонічних форм історичного костюму Кореї династії Чосон.

Практична значимість. Розроблено сучасну колекцію одягу для чоловіків з використаними тектонічними характеристиками форм.

Ключові слова: тектоніка, історичний костюм, костюм Кореї, формоутворення, одяг, чоловічий одяг

Костюм цілком може бути об'єктом дослідження в теоретичному аспекті культурології, оскільки є одним з активних інструментів здійснення соціокультурних процесів у суспільстві. Костюм є одним з найважливіших важелів цивілізаційних процесів розвитку суспільства в цілому, і окремих культур зокрема. Це важливе джерело інформації про людину, що визначає його вікову, соціальну та гендерну роль, національну приналежність, допомагає виявити етичні та естетичні особливості даного досліджуваного історичного періоду. Костюм не існує окремо, він завжди вписаний в загальну систему цінностей і відображає існуючі соціальні та культурні співвідношення в суспільстві.

Багато науковців займались дослідженням різних аспектів народного вбрання, але костюму Кореї приділено недостатньо уваги, тому доцільним є проведення досліджень історичного костюму окремого регіону, а саме Кореї. Дослідженням даної проблематики займалися такі вітчизняні і зарубіжні науковці, як: А. Маєвська [2], Ж. Болат [3], А. Полтораніна [4], Н. Рязанова [5], Н. Судакова [6] та ін.

Постановка завдання

Мета даного дослідження полягає у виявленні можливостей використання тектонічних форм історичного костюма для створення колекції сучасного одягу. Нині актуальним для молоді є бути схожим на свого кумира. Тому було обрано країну з

найвищим рейтингом популярності поп-молодіжних гуртів та проаналізовано культурне положення тектонічних форм костюма. А саме переведення тектонічних форм історичного костюма у сучасний молодіжний костюм.

Результати досліджень

«Ханбок» – національний традиційний костюм жителів Кореї. «Ханбок» дослівно означає ніщо інше, як «корейський одяг», в XXI столітті дане слово асоціюється виключно з Ханбок династії Чосон. Ханбок одягали для офіційних і напівофіційних прийомів, на фестивалі, свята тощо. Ханбок походить від одягу північно-сибірських кочівників скіфо-сибірської культурної сфери, яка була широко поширеною в давнину. Віддзеркалюючи звичаї кочівних народів, Ханбок був спроектований зручним для пересування та акумулював у собі безліч шаманських мотивів. Ще тоді з'явилися основні деталі Ханбоку: Чогорі, Чхіма і Падж. Короткі вузькі брюки, прилеглі жакети довжиною до талії були популярні в період Трьох корейських держав, як серед чоловіків так і серед жінок. Основна структура Ханбоку і головні мотиви збереглися з того часу майже незмінними [7-9].

Чоловічий Ханбок майже не змінився за весь період існування. Однак, верхній одяг зазнав чималих змін. До кінця XIX століття чоловіки, які вирушали на чужину, брали з собою «Чун'чхімак» – довге пальто з рукавами до підлоги, спинка мала розріз, щоб було зручніше пересуватись на конях.

«Кванбок» – загальний термін для всього одягу чоловіків-чиновників, що одягався для церемоній. «Кон'бок» і «Сан'бок» (схожі за формою види верхнього одягу), «Талльон» – верхнє вбрання з круглим коміром.

Кванбок носили з періоду Сілла (57 рік до н. е. – 892 рік н.е.) до династії Чосон (1392 – 1910 рр.). Спочатку корейці адаптувалися під центральноазіатську моду Китаю, але пізніше розробили власну (рис. 1).

Кванбок відрізнявся кольором і фасоном, відповідно до статусу і чину власника. Для різних випадків були різні костюми Кванбоки: «Чобок», «Сан'бок», «Кон'бок», «Юн'бок», «Кунбок». «Чобок» – один із видів Кванбоку для фестивалів та візитів до імператора. «Чобок» одягали на церемонії поминання предків. «Сан'бок» носили кожного дня, а «Кон'бок» – коли потрібно було предстати перед королем. «Юн'бок» був одягом військових. «Пхо» – пальто або верхнє вбрання, яке носили переважно чоловіки з періоду Корьо до періоду Чосон. «Турумагі» – один із різновидів «Пхо», який одягали

у холодну пору як повсякденний, так і церемоніальний одяг. «Чокка» – куртка, «Магоджа» – жакет. Ці, обидва, предмета гардеробу були створені в кінці періоду Чосон.

Рис. 1. Різновид національного корейського чоловічого костюма:
а – Сан'бок; *б* – Кон'бок; *в* – Чобок; *г* – Холлебок (весільний костюм)

З часом корейська культура почала відчувати вплив країн Заходу, у зв'язку з зазначеним «Чокка» і «Магоджа» були визнані частиною національного традиційного корейського костюма. «Магоджа» – стала характерною для Кореї після того, як Хин'сон Тевонгуну, батьку короля Коджона, вдалося після політичного заслання в Маньчжурію повернутися у Корею. Його вбранню було дано назву «Магве» – тепла і зручна, так «Магоджа» отримала широке розповсюдження в Кореї. Іншими словами «Магоджу» називають «той Чогорі» (зовнішнє Чогорі) або Магве. «Магоджа» немає «Кит», тобто знімного комірця, а також «Корим» – стрічок-зав'язок, які були невід'ємною частиною «Чогорі» та пальто «Турумагі». «Магоджа» на зорі свого існування була виключно чоловічим одягом, але згодом стала популярною і серед жінок. Чоловіча «Магоджа» має «Соп», вони довше ніж жіночі, а гудзики розташовані праворуч. «Магоджу» шують з шовку і застібають на один або два бурштинові гудзики [7-10].

На основі аналізу історичних змін Корейського чоловічого костюма династії Чосон, та складових костюму, визначено типові форми для обраного часового періоду. Складемо таблицю для поглибленого тектонічного аналізу форми костюма (рис. 2).

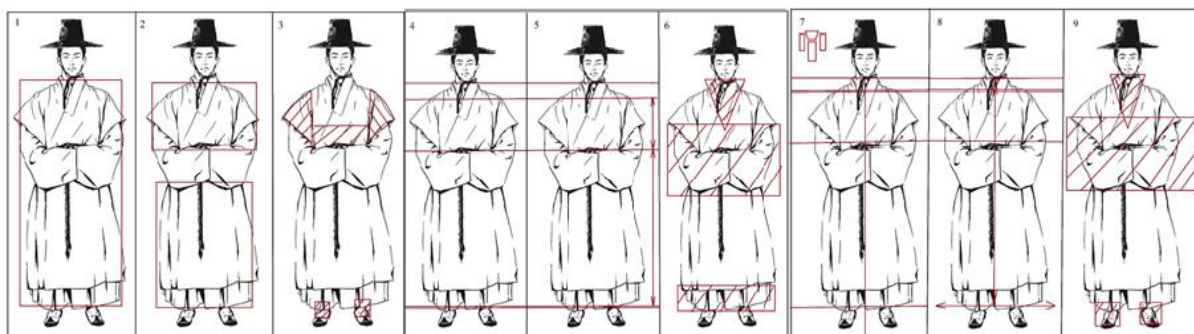

Рис. 2. Системно-структурний аналіз форми корейського національного чоловічого костюма

За результатами проведеного аналізу можна зробити наступні висновки: знаком символу форми костюма є прямокутник, зробимо розбивку геометричної форми на складові елементи: верхня частина – прямокутник, нижня частина – прямокутник. Опорна поверхня форми костюма: лінія плечей, лінія талії. Головні лінії членування форми костюма: переважно горизонтальні – лінія плечей, талії та низ штанів. Пропорційний устрій форми костюма: костюм ділиться на 2 частини (верхня – від лінії плечей до талії, нижня – від лінії талії до низу штанів), співвідношення 1:3. Головні метричні елементи розташовані по лінії членування форми та по лінії оздоблення. Головні частини та пропорції – лінія плечей, лінія талії та лінія штанів. Симетричність та ступінь динамічності форми костюма: форма статична та важка. Композиційно-психологічний центр костюма: композиційний центр костюма розташована в верхній частині костюма та на лінії краю штанів. Такі дані отримані з переважної більшості проаналізованих типових компонентів корейського чоловічого костюма династії Чосон.

Щоб вивести основні силуетні форми та довжини, було проведено анкетування серед споживача, отриманні результати було проаналізовано та зібрано потрібну інформацію для продовження роботи. За даними анкетуванням було визначено види силуетів; довжина одягу; різновид форми горловини; різновид коміра; форма рукава, вид рукава, довжина рукава; тип штанів та їх довжина. Після проведення морфологічного аналізу було виведено 4 основні силуетні форми для розробки блоку колекції сучасного чоловічого одягу (рис. 3-9).

Довжина одягу		
Силуетна форма		

Види силуетів:

- прямокутний;
- трапеція

Довжина одягу:

- середньої довжини одяг;
- довгий одяг

Рис. 3. Види силуетів та довжини одягу

Вид коміра		
Форма горловини		

До Таблиці вводимо дані по двом категоріям

Різновиди форми горловини:

- V- форма;
- кругла форма;
- квадратна форма

Різновиди коміра:

- комір стійка Мао;
- плосколежачий комір

Рис. 4. Види горловини та коміра

Вид рукава		
Форма рукава		

До таблиці вводимо данні про рукав

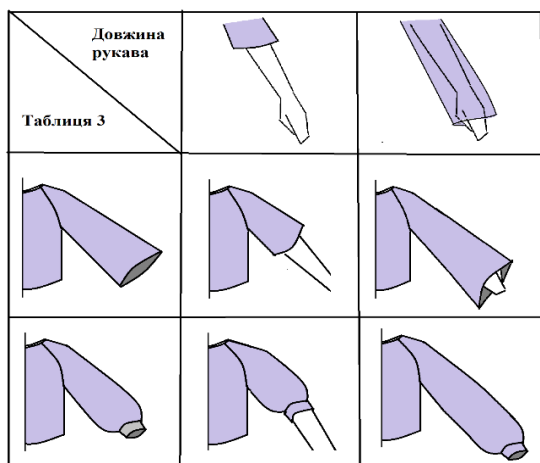
Різновиди форми рукава:

- форма «Кімоно»;
- мішковинна форма

Вид рукава:

- рукав реглан;
- цільнокрійний рукав

Рис. 5. Види рукава та форми рукава

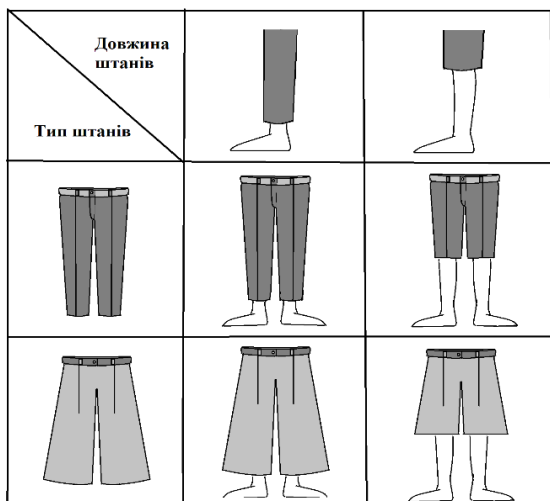

До таблиці введемо обрані дані з таблиці про рукав та доповнимо їх ще однією характеристикою

Довжина рукава:

- 3/4;
- до кінчиків пальців

Рис. 6. Виведені форми рукава та довжина рукава

До таблиці вводимо дані про штани

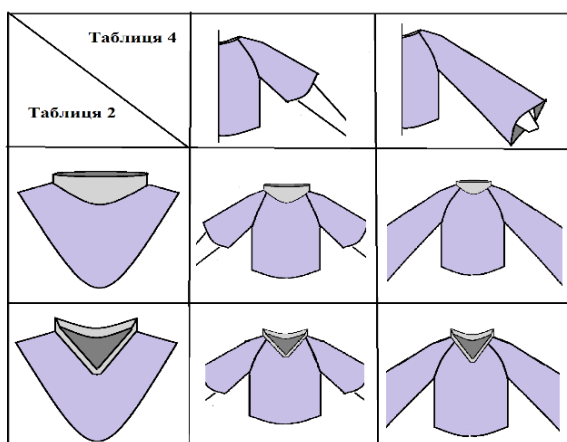
Тип штанів:

- звужені до низу;
- кльош

Довжина штанів:

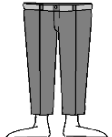

- до коліна;
- до кісточки

Рис. 7. Види штанів та довжина штанів

До таблиці водимо дані обрані з таблиці з видами горловини та таблиці з видами рукава.

Рис. 8. Обрані види горловин з комірами та видами рукавів з обраною довжиною

Таблиця 5			
Таблиця 6			

Сформуємо верхню та нижню частину костюма за допомогою результатів обраних з таблиці з верхньою частиною одягу та нижньою.

Рис. 9. Зведення найкращих результатів верхньої частини та нижньої частини одягу

За результатами проведених наукових досліджень морфологічного аналізу форми чоловічого костюма, розроблено ескізи колекції чоловічого сучасного одягу (рис. 10).

Рис. 10. Розроблений ескізний блок чоловічого сучасного одягу

Висновки

Отже, дослідження тектонічної структури чоловічого історичного костюму Кореї династії Чосон дало можливість розробити колекцію сучасного чоловічого одягу. Шляхом анкетування було проведено опитування молоді 20-25 років, переважно чоловіків. Результати були оброблені та виведені через табличні схеми. Підібрано

найбільш актуальні форми, довжини та виведені силуетні форми для розробки блоків колекції сучасного чоловічого одягу.

Список використаних джерел

1. Васіна З. О. Вплив світоглядних чинників на естетику народного вбрання / З. О. Васіна // Наукові записки НаУКМА. Теорія та історія культури. – 2013. – Т. 140. – с. 85-88.
2. Маєвська А. Права людини в Китайській Народній Республіці : конституційно-правовий аналіз / А. Маєвська // Проблеми законності : респ. міжвідом. наук. зб. – Харків, 2008. – Вип. 99. – С. 205-211.
3. Болат Ж. Особенности и роль внешней торговли и бизнеса в Южной Корее / Ж. Болат // Сборник научных статей по корееведению студентов вузов СНГ. Вып. 6. Алматы : КазУМОиМЯ им. Абылай хана. Казахстан, 2019. – С. 5-14.
4. Полторанина А. Отрасли корейской культуры. Обычаи и праздники / А. Полторанина // Сборник научных статей по корееведению студентов вузов СНГ. Вып. 6. Алматы : КазУМОиМЯ им. Абылай хана. Казахстан, 2019. – С. 115-129.
5. Рязанова А. Н. Політика республіки Корея в формуванні інноваційної економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journals.tsu.ru/uploads/import/852/files/339-078.pdf>
6. Судакова Н. Как Корея за 40 лет из отсталой аграрной страны стала технологическим лидером [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.vedomosti.ru/partner/art>

References

1. Vasina, Z.O. (2013). *Vplyv svitohliadnykh chynnykiv na estetyku narodnoho vbrannia* [Influence of worldview factors on aesthetics of national dress]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Teoriia ta istoriia kultury – NaUKMA Research Papers. History and Theory of Culture*, vol. 140, 85-88 [in Ukrainian].
2. Maievska, A. (2008). *Prava liudyny v Kytayskii Narodnii Respublitsi : konstytutsiino-pravovyi analiz* [Human rights in the People's Republic of China : constitutional and legal analysis]. *Problemy zakonnosti : resp. mizhvidom. nauk. zb. – Problems of legality : resp. between the two. sciences. sat.*, Vol. 99, 205-211 [in Ukrainian].
3. Bolat, Zh. (2019). *Osobennost y rol vneshnei torhovly y byznesa v Yuzhnoi Koree* [The peculiarity and role of foreign trade and business in South Korea]. *Sbornyk nauchnykh statei po koreevedenyiu studentov vuzov SNH – Collection of scientific articles on the study of students of CIS universities*, Vol. 6., 5-14 [in Kazakhstan].
4. Poltoranyina, A. (2019). *Otrasli koreiskoi kultury. Obychai i prazniki* [Korean Culture Branches. Customs and holidays]. *Sbornyk nauchnykh statei po koreevedenyiu studentov vuzov SNH – Collection of scientific articles on the study of students of CIS universities*, Vol. 6., 115-129 [in Kazakhstan].
5. Riazanova, A.N. *Polityka respubliky Koreia v formuvanni innovatsiinoi ekonomiky* [Republic of Korea's Policy for Innovative Economy Formation]. Retrieved from: <http://journals.tsu.ru/uploads/import/852/files/339-078.pdf> [in Russian].
6. Sudakova, N. *Kak Koreia za 40 let iz otstaloi ahrarnoi strany stala tekhnolohicheskim liderom* [As Korea for 40 years from a backward agrarian country has become a technological leader]. Retrieved from: <https://www.vedomosti.ru/partner/articles/2019/02/14/793589-futuristicheskaya-volna> [in

- [icles/2019/02/14/793589-futuristicheskaya-volna](#)
7. Курбанов С. О. История Кореи: с древности до начала XXI века – 2-е изд. – СПб.: Издательство Санкт-Петербургского государственного университета, 2009. – 680 с.
 8. Демшина А. Ю. Мода в контексте визуальной культуры : Вторая половина XX – начало XXI в. – СПб.: Астерион, 2009. – 105 с.
 9. Рубель В. А. Історія середньовічного Сходу. Тематична хрестоматія : Навч. Посібник. 2-ге вид., стереотип. – Київ: Либідь, 2002. – 624 с.
 10. Kim, Moon Ja (cor), 2004. A study on the Source of Hanbok in ancient times and the position of Hanbok on the Globalism (Society of Korean Traditional Costume).
 - Russian].
 7. Kurbanov, S. (2009). *Istoria Korei: s drevnosti do nachala XXI veka* [Korea's History: From Antiquity to the Beginning of the 21st Century]. Saint Petersburg [in Russian].
 8. Demshina, A. (2009). *Moda v kontekste vizualnoi kultury : Vtoraiia polovina XX – nachalo XXI v* [Fashion in the Context of Visual Culture : The Second Half of the Twentieth – Early XXI Centuries]. Saint Petersburg [in Russian].
 9. Rubel, V. (2002). *Istoriia serednovichnoho Skhodu. Tematychna khrestomatiia* [History of the medieval East. Topic Reading]. Kyiv [in Ukraine].
 10. Kim, Moon Ja (cor), 2004. A study on the Source of Hanbok in ancient times and the position of Hanbok on Globalism (Society of Korean Traditional Costume).

Pushkarova Marina
marylikefriend@gmail.com
 Kyiv National University of
 Technologies and Design

Nikolayeva Tetyana I.
 ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9353-9827>
nikolaevatd@gmail.com
 Kyiv National University of
 Technologies and Design

Nikolayeva Tetyana V.
 ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2236-3681>
khmk@knutd.edu.ua
 Kyiv National University of
 Technologies and Design

Исследование тектоники формы мужского исторического костюма Кореи династии Чосон с целью проектирования коллекции мужской одежды

Пушкарева М. Д., Николаева Т. И., Николаева Т. В.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Исследование тектонической структуры мужского исторического костюма Кореи династии Чосон с целью разработки современной коллекции одежды для мужчин.

Методика. Методы исследования и классификации историческими источниками; социологические исследования; системно-структурный и морфологический анализ формы исторического костюма.

Результаты. Разработка коллекции современного мужского костюма с усовершенствованными тектоническими характеристиками формы.

Научная новизна. Предложен метод разработки современной мужской коллекции с использованием тектонических форм исторического костюма Кореи династии Чосон.

Практическая значимость. Разработана современная коллекция одежды для мужчин с использованными тектоническими характеристиками форм.

Ключевые слова: тектоника, исторический костюм, костюм Кореи, формообразование, одежда, мужская одежда

Research on tectonics of the form of the historical Korean costume of Joseon dynasty for the desing clothing man collection

Pushkarova M. D., Nikolaiyeva T. I., Nikolaiyeva T. V.

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose. Study of the tectonic structure of the men's historical Korean costume of Joseon Dynasty to develop a modern collection of men's clothing.

Methodology. Methods of research and classification by historical sources; sociological research; system-structural and morphological analysis of the form of the historical costume.

Findings. Development of a collection of modern men's suits with improved tectonic characteristics of the form.

Originality. Proposed the method of developing a modern men's collection using the tectonic forms of the historical Korean costume of the Joseon Dynasty.

Practical value. A modern collection of men's clothing with tectonic shape characteristics has been developed.

Keywords: tectonics, historical costumes, Korean costumes, shaping, clothes, men's clothing